

TUNTOSARVI

Nro 23 1987

TUNTOSARVI

Kuulonäkövammaisten lehti
Ilmestyy 48 kertaa vuodessa, perjantaisin
Nro 23/1987
13. vuosikerta

JULKAISIJA

Näkövammaisten Keskusliitto ry.

PÄÄTOIMITTAJA Orvokki Holopainen

TOIMITUKSEN OSOITE

Näkövammaisten Keskusliitto
Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki
puh. (90) 77041/227

SISÄLLYS

Eduskunta	1
Sata päivää Intiassa	3
Lukijan palsta	6
Kauneudenhoitoa kotoisin keinoin	7
Toimintakalenteri	8
Yhdistyksemme henkilökunnan kesälomat	10
Kuurojen Liitto tiedottaa	11
Vammaishuumoria	13
Viikon ruokavihje	14
Ilmoitukset	15
Nimipäiväonnittelut	16

TUNTOSARVI

5.6.1987

Eduskunta

Hallitusmuodon mukaan «valtiovalta Suomessa kuuluu kansalle, jota edustaa valtiopäiville kokoontunut eduskunta». Eduskunta on vuodesta 1906 lähtien ollut yksikamarinen ja 200-jäseninen. Se kokoontuu ilman eri kutsua vuosittain varsinaisille valtiopäiville helmikuun ensimmäisenä arkipäivänä. Vaalivuonna valtiopäivät aloitetaan vasta vaalien jälkeen, tänä vuonna huhtikuun ensimmäisenä päivänä. Istunnot keskeytetään kesän ajaksi.

Eduskunta käyttää lainsäädäntövaltaa yhdessä tasavallan presidentin kanssa. Se hyväksyy vuosittaiset tulo- ja menoarviot. Myös eräät valtion laitokset kuten Suomen Pankki, Yleisradio ja Kansaneläkelaitos ovat eduskunnan valvonnassa.

Yksityinen kansanedustaja voi tehdä vapaasti aloitteita vain valtiopäivien alussa. Muulloin edustajan aloiteoikeus on rajoitettu. Aloitteet ovat joko laki-, toivomus- tai raha-asia-aloitteita. Näistä kaikki raha-asia-aloitteet käsitellään, kun taas huomattava osa laki- ja toivomusaloitteista jää käsittelemättä. Suurin osa lakiesityksistä tulee eduskuntaan hallitukselta.

Asia valmistellaan ennen sen varsinaista täysistun- tokäsittelyä erikoisvaliokunnassa. Kun asia lähetetään asia valiokuntaan, siitä käydään lähetekeskustelu. Yksityinen kansanedustaja voi tehdä hallituksen jäsenille myös suullisia ja kirjallisia kysymyksiä.

Varsinaiset täysistunnot pidetään tiistaisin ja perjantaisin. Täysistunnoissa puhemies tai varapuhemies johtaa keskustelua, mutta ei osallistu siihen eikä äänestyksiinkään. Yleisö voi seurata asioiden käsittelyä lehteriltä. Edustaja voi käyttää puheessa joko suomea tai ruotsia. Hänen puheensa pituutta ei ole rajattu mutta omalta paikaltaan hän voi käyttää enintään kaksi minuuttia kestävän puheenvuoron. Jokaisen kansanedustajan paikalla on äänestysnapit, joita painamalla hän koneellisesti ilmaisee kantansa. Hän voi äänestää jaa, ei tai tyhjää. Valotaululta näkyy kunkin edustajan äänestäminen. Kansanedustajien apuna työskentelee yli 200 henkilöä eri tehtävissä, vahtimestareista tiedottajiin.

Eduskuntatalo on rakennettu Arkadian mäelle 1931. Sen on suunnitellut professori J. S. Sirén. Jo arkkitehti Sirén esitti aikoinaan «kaarenmuotoisen, neljä normaalikerrosta korkean rakennuksen» pystytämistä eduskuntatalon taakse ja tälle idealle perustuu toteutettu lisärakennus. Lisärakennuksessa on mm. kirjasto ja edustajien työhuoneet sekä muut sosiaalililat.

Eduskuntatalo sai valmistuttuaan hyvin myönteisen vastaanoton. Se nähdään vieläkin maamme itsenäisyyden arvokkaana symbolina. Talo on sisältä hyvin

vaikuttava. Siellä on paljon taideteoksia, esim. Wäinö Aaltosen veistokset istuntosalissa, ja runsaasti taide- teksteillejä. Taloon voi tutustua yleisölle tarkoitetuilla kiertokäynneillä viikonloppuisin, mutta myös oman kansanedustajan vieraana.

Sata päivää Intiassa

Lyhennys Kajastus-lehdestä 1/87

Kauko Kokkonen on kuulonäkövammaisen. Kauko on aina ollut kiinnostunut intialaisesta filosofiasta. Siksi hän halusi kokea Intian myös käytännössä. Vuosi sitten hän toteutti aikeensa ja matkusti maata ristiin rastiin sata päivää.

Kauko toteutti matkansa yksin. Helsinki-Vantaan lentokentältä hän nousi Aeroflotin koneeseen, vaihtoi Moskovassa toiseen ja päätyi New Delhiin. Sadan päivän kustannukset jäivät 15.000 markkaan. Matkustaminen, ruoka ja yöpyminen ovat Intiassa halpaa. Halvin Kaukon käyttämä kotelli maksoi neljä markkaa yö.

– Kallein hotelli, jossa asuin, maksoi 150 markkaa. Se sijaitsi keskellä viidakkoa, norsut löntystivät ikkunan alla, Kauko muistelee.

Kauko varasi rahaa sata markkaa päivää kohti. Se riitti hyvin. Hänen mukaansa siellä tulee kohtuullisesti toimeen viidenkymmen päivärahalta.

Hotellin johtaja piti puhuttelun

– Kyllä Intiaan lähtö vaati rohkeutta, tunnustaa Kauko Kokkonen. Siinä vaiheessa, kun aloin ottamaan peräpäähäni piikkejä ajattelin, että nyt ei enää jänistettä vaan mennään. Kun kone nousi kentältä, niin leukani ihan väpättivät.

– Kauhistelivathan ihmiset kun kuulivat, että olen kuulonäkövammainen. Helsingistä lähtiessäni kuulutin heti koneessa: Onko muita Delhiin menijöitä! Olihan siellä puolenkymmentä suomalaista. Niiden mukana vaihdoin Moskovassa konetta. Heidän mukanaan menin New Delhissä hotelliinkin, he olivat varanneet sieltä huoneet ja päätin että kai sieltä minullekin soppi löytyy. Kyllä ne suomalaiset pelkäsivät minun puolestani. Eräs heistä voivotteli minulle, että olenkohan ryhtynyt liian kovaan hommaan.

– Aamulla herättyäni hotellin johtaja piti minulle puhuttelun. »Mitähän jos lähtisit seuraavalla koneella takaisin Suomeen», se maanitteli. Se oli sitä mieltä että minulle käy vielä kalpaten.

– Mutta ei minulle mitään tapahtunut. – Jaa että eksyinkö, mitä se on? Tiesin koko ajan olevani Intiassa ja se riitti minulle. Menin sinnepäin, minne milloinkin juolahti. Apunani oli vain opaskirja. Minulla oli melkein aina joku saattaja mukani, joko riksakuski tai muu. Riksa on kolmipyöräinen polkypyörä. Kalkutasassa oli vielä aisoista vedettäviä kärryjä. Vetäjä kulki itse jalkaisin.

Joskus pelotti

– Kun tulin uudelle paikkakunnalle, tilasin riksan. Jos se oli mukavan tuntuinen, pyysin sitä koko seuraavaksi päiväksi. Maksoin siitä pari suomen kymppiä ja minulla oli sekä kulkuväline että opas. Joskus lähdin seikkailumielessä liikkumaan yksin valkoisen kepin kanssa. Se tuntui aika jännältä. Aikani kuljettuani tilasin riksan. Koska en erottanut, mikä on riksa, mikä maitokaupan kärry, nostin vaan sormeni pystyyn ja aina riksa löytyi.

– Liikenne Intian kaupungeissa on ihan hurjaa. Tuolta tulee ja tuonne menee, ei ne välitä, ne usko jälleensyntymään, nauraa Kauko. Joskus pimeällä pelotti, kun riksa selvästi vei minua minne sattui. Ajeli kiertoteitä. Minun ei auttanut muu kuin ottaa nähtävyyksien kannalta. Enkä minä maksanut niin paljon, kuin ne pyysivät. Ne osaavat kyllä pyytää ihan älyttömiä.

– Voi olla että valkoinen keppi suojeli minua, ne ei ilenneet. Minulla oli koko ajan matkashekit mukana. Mitään ei viety, paitsi yksi kuulakärkikynä.

– Englannin kielellä Intiassa pärjää aivan hyvin. Se on niiden yhteinen kieli. Intiassa puhutaan kaikkiaan 700 eri kieltä, ne tarvitsevat yhteisen kielen. Vaikka eivät kaikki englantia osaa.

Lukijan palsta

Pistekirjoituksen etäopetus alkamassa

Lasse Hannula

Viime aikoina on kiinnitetty entistä enemmän huomiota pistekirjoitukseen, sen tehokkaaseen opettamiseen ja opiskeluun. On huomattu ja yleisesti tunnustettu pistekirjoituksen tärkeys kaikille näkövammaisille. Kun nauhurit tulivat 60-luvulla yleisesti käyttöömme, monet uskoivat niiden tekevän pistekirjoituksen melkein tarpeettomaksi. Tämä käsitys on kuitenkin osoittautunut täysin virheelliseksi.

Näkövammaisten Keskusliitto onkin ryhtynyt toimiin pistekirjoitustaidon parantamiseksi. Se on järjestänyt pistekirjoituskursseja eri puolilla maata yhdessä alueyhdistysten kanssa. Hyvän pistekirjoitustaidon omaavia näkövammaisia on myös koulutettu ohjaajiksi.

Nyt opetuksessa on tapahtumassa uutta. Ollaan aloittamassa pistekirjoituksen kirjekursseja. Nykyisin puhutaan myös etä- tai etäisopiskelusta, koska opiskelijan ja ohjaajan välillä saattaa olla hyvinkin pitkä matka.

Toukokuun puolivälissä olin Jyväskylän NKL:n järjestämällä pistekirjoituksen etäopiskelukurssin ohjaajien koulutuspäivillä. Etäopiskelu tarkoittaa tässä tapauksessa siis kirjekurssia. Päivien ohjelma oli tiivis ja runsassisältöinen. Siitä tulkoom mainitukseksi mm. että käytiin läpi

etäopiskelukurssin kokonaisuus, pohdittiin ohjaajan roolia tällaisessa opiskelussa ja harjoiteltiin uusimpien materiaalien käyttöä ohjaustilanteissa.

Kirjekurssi on suunniteltu siten, että opetuksessa käytetään nauhuria ainakin kurssin alkuvaiheessa. Meidän onkin nyt mietittävä, miten kurssi saataisiin järjestämään sellaiselle henkilölle, joka ei voi nauhuria käyttää.

Jos olet kiinnostunut pistekirjoituksen opiskelusta kirjekurssin avulla, kerro siitä vaikka aluesihteerille, keskustoimistoon tai minulle.

Kauneudenhoitoa kotoisin keinoin

Kaunistava kasvonaamio Intiasta

Kaksi ruokalusikallista creme fraichea, kaksi teelusikallista applesiinimehua ja kaksi teelusikallista vehnänalkioöljyä tai oliiviöljyä. Sivele kasvoille 10 minuutiksi. Huuhtelee tai pyyhi kasvopaperilla. Taputtele ruusuvoita kevyesti päälle. Ihosi hohtaa uskomattoman salaperäisesti.

Rasvaiselle iholle voi hieroa tuoretta appelsiinia, greippiä, melonia tai persikanpuolikasta. Ne puhdistavat, pienentävät ihohuokosia ja virkistävät kasvoverenkiertoa. Teelusikallinen hunajaa kananmunanvalkuaiseen sekoitettuna kirkastaa ihoa.

Yhdistyksemme henkilökunnan kesälomat:

Halonen Timo	22.06.-25.07.
Kinnunen Anne	07.07.-27.07.
Makkula Kirsi	22.06.-25.07.
Mukkulainen Eija	22.06.-25.07.
Tuomi Harri	29.06.-01.08.
Turunen Leo	06.07.-25.07. ja 07.09.-12.09.
Virta Päivi	13.07.-25.07.
Vänttinen Lea	22.06.-25.07.
Pikkujämsä Terhi	01.07.-25.07.
Hartikainen Olavi	29.06.-16.07.
Lassfolk Inga	01.07.-07.07.
Paatelainen Heikki	22.06.-25.07.
Puromäki Marjatta	22.06.-27.06.
Rissanen Pirjo	06.07.-08.08.
Säynäjäkangas Jorma	13.07.-01.08.
Saaristo Päivi	29.06.-25.07.
Yli-Penttilä Hilikka	29.06.-15.07.
Alm Päivi	06.07.-01.08.
Haapasaari Harri	10.08.-05.09.
Jäntti Leena	01.06.-18.06. ja 07.09.-12.09.
Kungas Mauno	03.08.-04.08.
Linnas Tapio	27.07.-30.07.
Miettinen Päivi	27.07.-20.08.
Mikkola Päivi	10.08.-05.09.

Tiilikainen Impi	08.06.-13.06. ja 20.07.-08.08.
Toivonen Kirsti	22.06.-27.06. ja 06.07.-25.07.
Viita Heli	13.07.-16.07.
Ahvenainen Dagi	12.05.-13.05. ja 22.06.-28.07.
Morero Anneli	01.06.-27.06.
Pirhonen Tuija	18.05.-30.05. ja 13.07.-25.07.
Salekari Kaija	22.06.-18.07.

Kuurojen Liitto tiedottaa:

Kuurojen Liitto ry:n video-osastolta on mahdollisuus lainata tai ostaa Kuurojen Liitto ry:n valmistamaa viittomakielistä videotuotantoa.

Ohjelmat on luokiteltu seuraavasti:

Kuukausitiedotteet

— noin tunnin mittaisia, sisällöltään vaihtelevia ohjelmia, joissa käsitellään kuurojen maailman ajankohtaisia tapahtumia

TOIMINTAKALENTERI 1987

Loppuvuoden toiminta

KURSSIT

Nuorten kurssi	03.08.-06.08.87	Lasten keskus Jyväskylä
Sopeutumisvalmennuskurssi (ruotsinkieliset)	10.08.-15.08.87	Norrvallan kuntoutuskesk. Vöyri
Sopeutumisvalmennuskurssi	28.09.-03.10.87	Lasten keskus Jyväskylä
Liikuntakurssi	12.10.-17.10.87	Kuortaneen urheiluopisto Kuortane
Sopeutumisvalmennuskurssi (perinnöllisyys)	02.11.-07.11.87	Lomakoti Onnela Tuusula
Alueelliset kurssit	2-3 vrk. alueittain	

LEIRIT

Pujotteluleiri	joulukuu -87	Lasten keskus Jyväskylä
Patikkaleiri	07.09.-12.09.87	Hetta-Pallas
Viikonloppuleiri/Pikkujoulu	marras-joulukuu -87	
YHTEISTYÖKURSSIT		
Kuurosokeiden kurssi (perustaitojen kertaus)	14.09.-18.09.87	NKL kunt.os./Helsinki
Kuurosokeiden kurssi	05.10.-16.10.87	NKL

Kulttuuriohjelmat

— erilaisten kuurojen maailman kulttuuritapahtumien tallenteita

Urheilu

— kotimaisia ja kansainvälisiä kilpailutallenteita

Lasten satuohjelmat

— kuukausitiedotteista koottuja satuja. Jokaisessa ohjelmassa on 4-6 satua.

Viittomakielen opetusohjelmat

— Krohnin satuja

— kielioppiin liittyviä ohjelmia (pääosin opetusohjelmia. Ne voi tilata liiton palveluosastolta)

Opetusohjelmat

— lähinnä oppilaitosten ja yhdistysten käyttöön tarkoitettuja yhteiskunnalliseen toimintaan, elämäntapoihin yms. liittyviä ohjelmia

Lisäksi video-osastolta voi tilata (ostaa tai lainata) eräitä Kirkon av-keskuksen hengellisiä video-ohjelmia.

Vuodesta 1986 alkaen video-osastolta on voinut myös lainata maksutta (ainoastaan postimaksut) pohjoismaisten liittojen videotuotantoyksiköiden ohjelmia.

Ohjelmista on olemassa jatkuvasti täydennettävä luettelo, jonka hinta on tällä hetkellä 12 markkaa. Uusista ohjelmista kerrotaan säännöllisesti mm. Kuurojen Lehden videopalstalla.

Ohjelmien lainahinta on 20 markkaa ja laina-aika 2 viikkoa. Kuukausitiedotteiden ostohinta on 100 mark-

kaa ja muiden (eräitä kalliimpia poikkeuksia lukuunottamatta) 150 markkaa.

Video-ohjelmia voi tilata puhelimitse 90-882 155/ videosihteeri, tekstipuh. 90-803 0716 tai postitse osoitteesta Kuurojen Liitto ry./video-osasto, PL 4, 02211 Espoo.

Vammaishuumoria

Vanhakko mies oli otettu sairaalaamme jatkuvan laihtumisensa takia. Lääkäri oli määrännyt hänelle lääkkeitä viskiä. Sitä piti ottaa useita kertoja päivässä ruokailun palauttamiseksi. Mutta herra Hill pitikin enemmän lääkkeestä kuin ruoasta. Eräänä päivänä satuin kuulemaan, kuinka hoitaja suostutteli heikkokuuloista potilastaan syömään ruokaansa: «Herra Hill», hän huusi: «Syökäähän nyt perunasoseenne. SYÖKÄÄ PERUNASOSE, SEN JÄLKEEN SAATTE VISKINNE!».

Sairaanhoitaja palasi kansliaan. Siellä toinen hoitaja valitteli: «En ymmärrä mitä täällä on meneillään. Kaikki potilaat pyytävät innokkaina lisää perunasosetta.»

Viikon ruokavihje

Tuoksuva Intia

Intiassa on 500 miljoonaa kasvissyöjää. Ei ole ihme, että maan kasvisruokakulttuuri on rikas. Yhteistä on mausteet, huumaavat tuoksut ja tuliset maut. Tässä intialainen ruokaohje. Tutustu ja maista!

Pähkinä-seesam-riisi

1-2 dl maapähkinöitä

1 dl seesaminsiemeniä

5-6 dl kuumaa, kypsää täysjyväriisiä

1 sitruunan mehu

1 laakerinlehti

yrttisuolaa tai merisuolaa maun mukaan

Huuhtele ja paahda maapähkinät ja seesaminsiemenet. Paahtaminen käy kätevästi kuivalla paistinpannulla tai uunipellillä 250 asteessa. Pähkinöitä ei saa päästää palamaan. Paista niitä vielä hetki öljyssä tai vähässä voissa murskatun laakerinlehden kanssa. Purista sitruunamehu joukkoon. Sekoita mukaan kypsä riisi. Mausta suolalla.

Ilmoitukset

POHJOIS-KARJALAN KUUROSOKEIDEN nyyttikestit Virtasen mökillä Ahvenisella sunnuntaina 7.6.87 klo 12.00-20.00.

Tervetuloa!

Pirkko Virtanen

Nyyttikesti = Jokainen tuo jotain syömistä mukanaan. Kaikki herkut syödään yhdessä!

ALUESIHTTEERI PIRJO RISSANEN TIEDOTTAA:

Toimistopäivä 8.6.87 on peruuntunut. Olen sopeutumisvalmennuskursseilla Torniossa.

15.-19.6.87 olen ylityövapaalla.

Seuraava toimistopäivä on maanantai 28.6.87 kello 8.00-15.00.

TERVETULOA MUKAAN RUSKALEIRILLE LAPPIIN!

Kuurosokeiden ruskavaellus järjestetään 7.-12.9.1987 Lapissa Hetta-Pallas -reitillä. Vaellusreitin pituus on noin 60 km. Kävelemme sen rinkat selässä kantaen kaikki viikon aikana tarvitsemamme tavarat.

Yöpyminen 7.-8.9. Enontekiöllä hotelli Hetassa. Aamulla 8.9. lähdemme vaeltamaan kohti Pallasta. Maaston autiotuvissa nukumme kolme yötä ja 11.-12.9. on majapaikkana hotelli Pallas Muoniossa.

Vaellukselle lähtijöillä täytyy olla hyvä fyysinen kunto, koska kaikki kantavat omat tavaransa selässään rinkassa. Osallistujille lähetetään tarkka luettelo mukaan otettavista tavaroista.

Osallistumismaksu on 250 mk. Matkan omavastuuosuus on 100 mk. Siitä yli menevä summa korvataan.

Ilmoittautumiset omalle aluesihteerille tai Helsingin keskustoimistoon Dagi Ahvenaiselle, puh. 90-7704 353 tai tekstipuh. 90-7704 355 juhannukseen mennessä.

Tervetuloa haistelemaan ja nauttimaan Lapin kauniista ruskasta

Hilkka Yli-Penttilä

HELSINGIN KUUROSOKEIDEN KERHON retki Tampereen Palvelutaloon 1.6.87 on peruutettu, koska osanottajia oli liian vähän.

Matka siirtyy syksyyn. Tarkemmat tiedot ilmoitetaan myöhemmin.

Nimipäiväonnittelut!

Nimipäiväänsä viettävät:

Salomo, Ensio, Seppo, Impi, Esko, Raili, Raila ja Kielo
Hyvää mieltä nimipäiväsankareille!